PÃ¡rkÃ¡ny hasznÃ¡lhatja magyar megnevezÃ©sÃ©t

Friday, 05 August 2011

JÃºnius vÃ©gÃ©n a parlament ismÃ©telten jÃ³vÃ¡hagyta a kisebbsÃ©gi nyelvhasznÃ¡lati tÃ¶rvÃ©nyt. Ez azon tÃ¡blatÃ¶rvÃ©ny rendelkezÃ©seivel is leszÃ¡mol, mely miatt PÃ¡rkÃ¡ny eddig nem hasznÃ¡lhatta hivatalosan magyar elnevezÃ©sÃ©t, emellett szÃ¡mos, SzlovÃ¡kiÃ¡ban Ã©lÅ‘ kisebbsÃ©gekkel Ã©s a nemzetisÃ©gi lÃ©ttel kapcsolatos kÃ©rdÃ©st tÃ¡rgyal. A tÃ¶rtÃ©nÃ©s hogy Ã©ppen hÃºsz Ã©v telt el azÃ³ta, hogy PÃ¡rkÃ¡nyban nÃ©pszavazÃ¡st tartottak a vÃ¡ros â€žeredetiâ€• nevÃ©nek visszaÃ melynek eredmÃ©nyÃ©t az akkori politikai vezetÃ©s semmibe vette.

A jÃºliusig hasznÃ¡latos, 1994-ben meghozott kisebbsÃ©gi nyelvhasznÃ¡lati tÃ¶rvÃ©ny ugyan engedte a kÃ©tnyelvÅ± helysÃ©gnÃ©vtÃ¡blÃ¡k hasznÃ¡latÃ¡t (azokon a telepÃ¼lÃ©seken, ahol a nemzetisÃ©gek arÃ¡nya elÃ©ri a 20 szÃ¡zalÃ©kot), a tartalmazott egy olyan kitÃ©telt, mely szerint nem tartoznak a hatÃ¡lya alÃ¡ azon falvak, vÃ¡rosok, amelyek szlovÃ¡k tÃ¶rtÃ©nelmi szemÃ©lyek nevÃ©t viselik. Ã–sszesen 13 ilyen helysÃ©gnÃ©v van az orszÃ¡gban, kÃ¶ztÃ¼k PÃ¡rkÃ¡ny (Å tÃºro Ã“gyalla (Hurbanovo) is. BÃ¡r Ivan GaÅ¡paroviÄ•, kÃ¶ztÃ¡rsasÃ¡gi elnÃ¶k megvÃ©tÃ³zta a mÃ¡jusban meghozott tÃ¶rvÃ©nyt, a parlament ismÃ©telten jÃ³vÃ¡hagyta azt. Az Ãºj jogszabÃ¡lynak kÃ¶szÃ¶nhetÅ‘en hÃºszrÃ³l tizenÃ¶t szÃ¡zalÃ©kra csÃ¶kken a nyelvhasznÃ¡lati kÃ¼szÃ¶b. Igaz, ehhez kÃ©t nÃ©pszÃ¡mlÃ¡snak az eredmÃ©nye szÃ¼ksÃ©geltetik, Ã-gy csak 2021-ben vÃ¡l reÃ¡lissÃ¡. Ha a nemrÃ©giben lezajlott szÃ¡mlÃ¡lÃ¡st is szÃ¡mÃ-tÃ¡sba vesszÃ¼k, akkor 2016-ban lÃ©phet Ã©rvÃ©nybe (addig azonban jelentÅ‘sen csÃ¶kkenhet a magyar kisebbsÃ©g szÃ¡marÃ¡nya...). Az Ãºj tÃ¶rvÃ©ny Ã©rtelmÃ©ben a kisebbsÃ©gi kÃ¼szÃ¶bÃ¶t elÃ©rÅ‘ kÃ¶zsÃ©gekben, a hivatalok meghatÃ¡rozott Ã³rÃ¡kban foglalkozhatnak a kisebbsÃ©gi nyelven Ã¼gyÃ¼ intÃ©zÅ‘kkel. Az anyakÃ¶nyvi, halotti kivonatokat, a hÃ¡zassÃ¡glevelet Ã©s mÃ¡s iratokat, engedÃ©lyeket, igazolÃ¡sokat, Ã¡llam Ã©s kisebbsÃ©gi nyelven is ki lehet Ã¡llÃ-tani. Ezen kÃ-vÃ¼l nemcsak a telepÃ¼lÃ©sek hatÃ¡rÃ¡ba, de tÃ¶bbek kÃ¶zÃ¶tt az Ã¡llomÃ¡sokon is fel lehet tÃ¼ntetni a magyar helysÃ©gneveket, s a nyilvÃ¡nos feliratok is kÃ©tnyelvÅ±vÃ© vÃ¡lhatnak. SÅ‘t, a fontosabb informÃ¡ciÃ³kat, veszÃ©lyhelyzetre figyelmeztetÅ‘ feliratokat a kisebbsÃ©gek nyelvÃ©n kÃ¶telezÅ‘ kiÃ-rni. A fent emlÃ-tetteket 2012. jÃºnius 30-ig kell kihelyezni, e tett elmulasztÃ¡sÃ¡Ã©rt bÃ¼ntetÃ©s jÃ¡rhat.

KikerÃ¼l a PÃ¡rkÃ¡ny helysÃ©gnÃ©v tÃ¡bla

NÃ©hÃ¡ny, eddig tiltÃ³listÃ¡n lÃ©vÅ‘ kÃ¶zsÃ©g Ã©s vÃ¡ros hatÃ¡rÃ¡ba Ãºjra kikerÃ¼lhetnek a magyar nyelvÅ± helysÃ©gnÃ©v t egyes magyarÃ¡zatok szerint ehhez mÃ©g egy rendeletet, mely kÃ¶zli a kisebbsÃ©gi nyelven is hasznÃ¡latos telepÃ¼lÃ©sneve jegyzÃ©kÃ©t, mÃ³dosÃ-tani kell. Az irat kiadÃ¡sÃ¡ra Å‘sszel kerÃ¼lhet sor. Az Ãºj jogszabÃ¡ly nÃ©hÃ¡ny esetben elÅ‘re megsza idÅ‘ponthoz kÃ¶ti az intÃ©zkedÃ©sek bevezetÃ©sÃ©t. Ebben az esetben azonban nincs ilyen. Mivel a jegyzÃ©k nem kÃ©szÃ¼ idÅ‘re, maga a tÃ¶rvÃ©ny azonban Ã©letbe lÃ©pett, rÃ¡adÃ¡sul erÅ‘sebb a rendeletnÃ©l, mÃ¡r most is kihelyezhetÅ‘ek a helysÃ tÃ¡blÃ¡k. A jÃºniusi pÃ¡rkÃ¡nyi testÃ¼leti Ã¼lÃ©sen ezÃ©rt Csepregi ZoltÃ¡n, MKP-s kÃ©pviselÅ‘, arra kÃ©rte Oravec JÃ¡n, polgÃ¡rmestert, hogy a magyar megnevezÃ©s kÃ©sedelem nÃ©lkÃ¼l kerÃ¼ljÃ¶n a helyÃ©re. Oravec erre Ã-gÃ©retet tett, Ã-gy feltehetÅ‘en nÃ©hÃ¡ny hÃ©ten belÃ¼l mÃ¡r nemcsak a Å tÃºrovo, hanem a PÃ¡rkÃ¡ny tÃ¡bla is kÃ¶szÃ¶nt bennÃ¼nket a vÃ¡ro Ã©rve. Csepregi ZoltÃ¡n lapunknak elmondta: mivel a tÃ¡blatÃ¶rvÃ©ny jogilag megszÅ±nt, sportosan szÃ³lva â€žszabad a pÃ¡ly tÃ¡bla-kÃ©rdÃ©s Ã¼gyÃ©ben, ezÃ©rt bÃ¡torkodott interpellÃ¡lni a polgÃ¡rmester urat, hogy ne hÃºzzÃ¡k-halasszÃ¡k ennek a kÃ©rdÃ©snek a megoldÃ¡sÃ¡t, intÃ©zkedjenek mihamarabb Ã©s vÃ©gre a lehetÅ‘ leggyorsabban kerÃ¼ljÃ¶n mÃ¡r ki a vÃ¡ros PÃ¡rkÃ¡ny tÃ¡bla is.

Volt egyszer egy nÃ©pszavazÃ¡sâ€¦

HÃºsz Ã©v telt el azÃ³ta, hogy PÃ¡rkÃ¡nyban nÃ©pszavazÃ¡st tartottak a vÃ¡ros eredeti nevÃ©nek visszaÃ¡llÃ-tÃ¡sÃ¡rÃ³l. Szimbolikus jelentÅ‘sÃ©ge volt annak, hogy a nÃ©pszavazÃ¡st 1991. november 17-Ã©n, a "bÃ¡rsonyos forradalom" mÃ¡sodik Ã©vfordulÃ³jÃ¡n tartottÃ¡k. MindjÃ¡rt az elejÃ©n kezdjÃ¼k az adatokkal. Ezen az esÅ‘s, demokrÃ¡cia-prÃ³bÃ¡lÃ³ napon a 9594 szavazÃ¡sra jogosult polgÃ¡r 54,04%-a, vagyis 5185 fÅ‘ nyilvÃ¡nÃ-totta ki vÃ©lemÃ©nyÃ©t, melynek kÃ¶vetkeztÃ©ben a nÃ©pszavazÃ¡s Ã©rvÃ©nyes volt! EbbÅ‘l 87,10%, vagyis 4519 fÅ‘ szavazott igennel, azaz a â€žParkanâ€• nÃ©v mellett foglalt 12,16% pedig ellene. Viszont az Ã¼gyet ezzel mÃ©g nem zÃ¡rtÃ¡k le, ugyanis az akkori tÃ¶rvÃ©ny Ã©rtelmÃ©ben a JÃ¡rÃ¡si HelynÃ©vtani BizottsÃ¡g Ã©s a SzlovÃ¡k BelÃ¼gyminisztÃ©rium szakbizottsÃ¡gÃ¡nak vÃ©lemÃ©nyezÃ©se alapjÃ¡n mondta ki kormÃ¡ny a vÃ©gsÅ‘ szÃ³t. A PÃ¡rkÃ¡ny Ã©s VidÃ©ke korabeli szÃ¡ma Ã-gy nyilvÃ¡nÃ-totta ki Ã³hajÃ¡t: â€žRemÃ©ljÃ¼k, hogy nem kell sokÃ¡ig vÃ¡rnunk!â€• Jogos volt az optimizmus, hiszen ekkorra mÃ¡r tÃ¶bb szlovÃ¡kiai telepÃ¼lÃ©s kiharcolta rÃ©gi nevÃ©nek visszaÃ¡llÃ-tÃ¡sÃ¡t. Az Ã¼gy â€“ mert az lett belÅ‘le â€“ jelentÅ‘s sajtÃ³visszhangot kapott Ãºgy az orszÃ¡gos mÃ©di mint az akkor ÃºtjÃ¡ra indulÃ³ helyi lapban is.

GyÅ‘zÃ¶tt az Ã¶ssztÃ¡rsadalmi Ã©rdek?

A minisztÃ©rium helynÃ©vtani bizottsÃ¡ga csak jÃ³ fÃ©l Ã©vre rÃ¡ tÃ¡rgyalta az Ã¼gyet, Ã©s egyhangÃº elutasÃ-tÃ³ ajÃ¡nlÃ¡st kÃ¼ldÃ¶tt a kormÃ¡ny felÃ©. Tette mindezt annak ellenÃ©re, hogy semmilyen szakmai vagy jogi ellenÃ©rvet nem tudott felmutatni. LegfÅ‘bb Ã©rvkÃ©nt azt hozta fel, hogy â€žaz Ã¶sztÃ¡rsadalmi Ã©rdeknekâ€• ez esetben elsÅ‘bbsÃ©get kell Ã©lve Ã©rdekkelâ€• szemben. A pÃ¡rkÃ¡nyi Ã¶nkormÃ¡nyzat Ã©les hangÃº Ã¡llÃ¡sfoglalÃ¡sban tiltakozott a bizottsÃ¡g dÃ¶ntÃ©se elle Ã¶sztÃ¡rsadalmi Ã©rdek nem hagyhatja figyelmen kÃ-vÃ¼l a helyi Ã©rdeket, hanem abbÃ³l kell, hogy kiinduljon â€“ feltÃ©ve, h demokratikus polgÃ¡ri elvet tartjuk szem elÅ‘tt... â€“ Egy demokratikus kormÃ¡nyzat szÃ¡mÃ¡ra elsÅ‘sorban a demokratikus vÃ-vmÃ¡nyok Ã©s intÃ©zmÃ©nyek vÃ©delme kell legyen presztÃ-zskÃ©rdÃ©s; tÃ¶bbek kÃ¶zÃ¶tt a nÃ©pszavazÃ¡s intÃ©zmÃ vÃ©delme, amely a nÃ©pfelsÃ©g megnyilvÃ¡nulÃ¡sÃ¡nak legautentikusabb formÃ¡jaâ€•. TovÃ¡bb folytatva: â€žAz SZK BelÃ¼gyminisztÃ©riuma HelynÃ©vtani BizottsÃ¡ga Ã¡llÃ¡sfoglalÃ¡sÃ¡val meggÃ¡tolni igyekszik jogaink Ã©rvÃ©nyesÃ-tÃ©sÃ©t, ellenÃ©re, hogy a tÃ¶rvÃ©nyek szabta kÃ¶vetelmÃ©nyeknek teljes mÃ©rtÃ©kben eleget tettÃ¼nk. Ennek okÃ¡n, ezen Ã¡llÃ¡sfo ellen tiltakozunk". Mivel Ãºj vÃ¡lasztÃ¡sok elÅ‘tt Ã¡llt az orszÃ¡g, az akkor hivatalban lÃ©vÅ‘ ÄŒarnogurskÃ½-vezette kormÃ¡ny a dÃ¶ntÃ©s felelÅ‘ssÃ©gÃ©t nem merte magÃ¡ra vÃ¡llalni. Ã•gy a vÃ©gleges dÃ¶ntÃ©s az Ãºjonnan felÃ¡llt MeÄ•iar-kormÃ¡nyra amely â€žnemesâ€• egyszerÅ±sÃ©ggel elsÃ¶pÃ¶rte a nÃ©pszavazÃ¡s eredmÃ©nyÃ©t. TuchyÅˆa belÃ¼gyminiszter a dÃ¶ntÃ© indokolta: â€ž...a kÃ¶zsÃ©g neve nemcsak a kÃ¶zsÃ©g polgÃ¡rainak, esetleg a szÅ±kebb rÃ©giÃ³nak az Ã¼gye, hanem a tÃ¡g rÃ©giÃ³ Ã©s az Ã¡llam Ã¼gye isâ€•, tovÃ¡bbÃ¡ hogy a kormÃ¡ny â€žnem helyezheti a helyi Ã©rdekeket az Ã¶sztÃ¡rsadalmi, n Ã©s Ã¡llami Ã©rdekek fÃ¶lÃ©.â€• Hogy konkrÃ©tan melyek voltak ezek az Ã©rdekek, azt a belÃ¼gyminiszter Ãºr nem Ã¡rulta e Ã¶nkormÃ¡nyzat Ã¡llÃ¡sfoglalÃ¡sban utasÃ-totta el a hatÃ¡rozatot: â€žNÃ©zetÃ¼nk az, hogy ez a dÃ¶ntÃ©s megerÅ‘sÃ-tette az 1948-as Ã©rtelmetlen cselekedetet, amellyel vÃ¡rosunkat megfosztottÃ¡k tÃ¶bb mint 400 Ã©ve viselt nevÃ©tÅ‘l, mÃ©gpedig teljessÃ©ggel megindokolhatatlan Ã©s semmi Ã¡ltal nem igazolhatÃ³ totalitÃ¡rius mÃ³don. MegdÃ¶bbentÅ‘ szÃ¡munkra, hogy egy ilyen Ã¡llapot tartÃ³sÃ-tÃ¡sa a helynÃ©vtani bizottsÃ¡g, ill. a kormÃ¡ny szÃ¡mÃ¡ra â€žÃ¶sztÃ¡rsadalmi Ã©rdekâ€œ, mÃ-g a polgÃ¡rai akaratÃ¡nak tiszteletben tartÃ¡sa â€“ amely ellen Ã–n szerint sem merÃ¼ltek fel tÃ©nyszerÅ± kifogÃ¡sok â€“ nem szÃ annak.â€œ A vÃ¡ros ezutÃ¡n mÃ¡r hiÃ¡ba kÃ©rte a dÃ¶ntÃ©s felÃ¼lvizsgÃ¡lÃ¡sÃ¡t, valamint a terÃ¼leti Ã©s kÃ¶zigazgatÃ¡si fe szÃ³lÃ³ 517/1990-es sz. tÃ¶rvÃ©ny megvÃ¡ltoztatÃ¡sÃ¡t, azt a kormÃ¡ny lezÃ¡rt Ã¼gynek tekintette, Ã©s nem foglalkozott vele tovÃ¡bb. A friss demokrÃ¡cia lÃ©ket kapott SzlovÃ¡kiÃ¡ban.

PÃ¡rkÃ¡ny nÃ©v-tÃ¶rtÃ©nete a krÃ³nikÃ¡k szerint a rÃ³mai kortÃ³l ismert. Ekkor a Limes egyik hÃ-dfÅ‘je volt e helyen, amelyet a forrÃ¡sok Anavum nÃ©ven emlÃ-tenek. KÃ©sÅ‘bb a garamszentbenedeki apÃ¡tsÃ¡g 1075-bÅ‘l szÃ¡rmazÃ³ alapÃ-tÃ³levele a he Kokot nÃ©ven emlÃ-ti (de Ã¡ltalÃ¡ban a Kakath, vagy a Kakat megnevezÃ©st hasznÃ¡ljuk). A kÃ¶vetkezÅ‘ nÃ©vvÃ¡ltozÃ¡s a tÃ¶ hÃ³doltsÃ¡ghoz fÅ±zÅ‘dik, tÃ¶bb dokumentum Dsigerdelen Parkan-kÃ©nt emlÃ-ti a telepÃ¼lÃ©st, amely szÃ³ szerinti fordÃ-tÃ¡sban â€žaz ellensÃ©g mÃ¡jÃ¡ba Ã©kelÅ‘dÅ‘ erÅ‘dâ€•-Ã¶t jelent. A tÃ¶rÃ¶k elnevezÃ©sbÅ‘l maradt meg a Parkan, kÃ© nÃ©v, amelyet 1948-ban vÃ¡ltoztattak Å tÃºrovo-ra.

Az Ister-Granum EurorÃ©giÃ³ magyarorszÃ¡gi telepÃ¼lÃ©sei kÃ¶zÃ¼l a legtÃ¶bb helyen a magyar nyelvÅ± tÃ¡bla mellett a nemzetisÃ©gi elnevezÃ©s is olvashatÃ³: CsobÃ¡nka-ÄŒobanka Ã©s Tschowanka, Csolnok-Tscholnok, KesztÃ¶lc-KestÃºc, LeÃ¡nyvÃ¡r-Leinwar, MogyorÃ³sbÃ¡nya-MoÄ•orÃ³Å¡, NyergesÃºjfalu-Sattelneudorf, PiliscsÃ©v-ÄŒÃ-v, Piliscsaba-Tschawa, PilisszÃ¡ntÃ³-Santov, Plisszentkereszt-Mlynky, PilisszentlÃ¡tszÃ³-SenvÃ¡clav, SÃ¼ttÅ‘-Schitta, TÃ¡t-Taath.

JuhÃ¡sz, Kasza-SzÃ©p